

Delegationsbeslut

Datum 2025-03-10
Ärendenr: MHN-2024-2148-427
Fastighetsbeteckning: MELLANSJÖ 2:19

Beslut om att lämna synpunkter inom samråd för bergtäkt på Ljusterö

Beslut

Miljö- och hälsoskydds nämnden beslutar att lämna synpunkter enligt nedan inom ramen för pågående samråd inför ansökan om tillstånd till bergtäkt på Mellansjö 2:19.

Synpunkter

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen har tagit del av samrådsunderlaget och bedömer att ytterligare utredningar och undersökningar behövs innan det är möjligt att ta ställning till om den planerade verksamheten kan utföras utan negativa effekter på naturmiljön och risk för olägenhet för människors hälsa och miljön.

Lokalisering

Den aktuella platsen är lokaliserad inom område av riksintresse för det rörliga friluftslivet och högexploaterad kust. Området har höga värden för rekreation med närhet till skärgården och bostäder för fritidsboende och permanentboende.

Alternativa lokaliseringar behöver utredas och redovisas för att minimera risken för negativ påverkan på människors hälsa och miljön, friluftslivet samt grundvatten som nyttjas för dricksvattenförsörjning. Även ett nollalternativ ska beskrivas där ingen bergtäkt etableras.

För att minska förbrukningen av ändliga naturresurser bör behovet av bergmaterial främst tillgodoses genom återvunnet material. En utredning av behovet av materialet behöver utföras med särskilt fokus på lokalt behov och hur det behovet kan tillgodoses genom befintliga bergtäkter och materialanläggningar (till exempel vid Malmen, Gillinge, Hakunge och Rydbokrossen) alternativt återvunnet material. Tillgången på material som redan finns på platsen, som ett resultat av markförberedelser inom ramen för bygglov, bör även beaktas eftersom dessa massor redan finns tillgängliga för det lokala behovet.

Typ av bergmaterial som finns på platsen kan påverka vad det kan användas till och därmed avsättning och behov (till exempel sulfidhaltigt, arsenikhaltigt, teknisk kvalitet och hållfasthet). För att säkerställa nyttan av att bryta berg på den aktuella platsen behöver bergets kvalitet vara lämpligt för syftet med det utbrutna

bergmaterialet. Förhöjda halter av till exempel arsenik och bly i vissa bergborrade dricksvattenbrunnar indikerar att det finns en risk för att berget är sulfidhaltigt. Bergets kvalitet behöver därför utredas med avseende på risk för sulfidhaltigt berg.

Miljö- och hälsoskyddsavdelningen bedömer att det är olämpligt att ansöka om verkställighet på en verksamhet som innebär ingrepp i naturen som inte går att återställa.

Buller

Buller behöver utredas för olika etapper av brytningen och med olika scenarier med olika placering av arbetsmaskiner, krossar, skutknackning mm. Bullerutredningen bör redovisa normalfall respektive worst case-scenario samt redovisa hur verksamheten kommer att förhålla sig till Naturvårdsverkets riktlinjer för industribuller och riktvärden för friluftsliv. Bullerutredningen bör även omfatta en beskrivning av bakgrundsljud så att skillnaden i bullersituation tydligt framgår.

Risken för att den planerade verksamheten ger upphov till bullerstörning för närboende bedöms vara stor. När mobil krossning och skutknackning av bergmaterial utfördes på fastigheten under åren 2021 och 2022 inkom klagomål på buller till miljö- och hälsoskyddsavdelningen. Bullerklagomålen hanterades genom begränsning av arbetstiderna och riktvärden för buller med beaktande av att verksamheten vid den tidpunkten bedömdes vara tillfällig och hanteringen omfattade ingen lokaliseringsbedömning.

Med hänsyn till närhet till bostäder, riksintressen för friluftsliv samt att det är en känslig miljö med höga värden för rekreation, fritidsboende och lågt bakgrundsbuller bör buller från verksamheten begränsas. Begränsningsvärdet för buller bör sänkas i relation till riktlinjer från Naturvårdsverket gällande industribuller.

Grundvatten

Den planerade verksamheten ligger inom ett område med risk för brist på grundvatten och risk för inträngning av salt grundvatten. Inom närområdet finns bostadsbebyggelse med enskild dricksvattenförsörjning som är beroende av grundvatten från bergborrade brunnar.

Uttag av vatten inom verksamheten behöver kvantifieras och beskrivas. Bergtäktens påverkan på grundvattenförhållande behöver utredas och beskrivas. Markvibrationer behöver utredas med hänsyn till risken för påverkan på grundvattenströmning i område med enskild vattenförsörjning.

En hydrogeologisk undersökning behöver tas fram för att redovisa hur vattenuttag och uttag av berg kan komma att påverka grundvattenförhållandena, risken för sänkning av grundvattennivåer, risken för brist på grundvatten vid närliggande bostäder, risken för saltvatteninträngning i grundvattnet och risken för påverkan på enskild dricksvattenförsörjning med enskilda brunnar.

Skyddsåtgärder behöver tas fram för att säkerställa att grundvattennivån inte påverkas negativt samt risken för saltvatteninträngning och påverkan på enskild vattenförsörjning. Provtagning av grundvatten i befintliga brunnar bör utföras.

Friluftsliv

Verksamhetens påverkan på friluftslivet behöver utredas och beskrivas. Bland annat

påverkan genom buller, påverkan på allemansrättslig framkomlighet inom riksintresse för friluftslivet, framkomlighet via befintliga skogsbilvägar mm.

Markvibrationer och risk för stenkast behöver utredas med hänsyn till närheten till värdefulla rekreationsområden i direkt anslutning till verksamhetsområdet

Med hänsyn till att verksamhetsområdet gränsar till värdefulla rekreationsområden och riksintresset för friluftsliv bör de skyddsåtgärder som krävs för att minimera risken för allmänheten som vistas i området ordnas på ett sådant sätt att det rörliga friluftslivet inte påverkas negativt.

Massor

Om externa massor ska användas för att anlägga vallar i syfte att begränsa buller eller som skydd runt verksamhetsområdet behöver sökanden redovisa behovet av materialet och tydligt redogöra för syftet, till exempel genom en bullerutredning. Det bör även framgå hur lång tid som vallarna ska finnas på platsen för att bedöma risken med att använda avfall i anläggningsändamål och vilka krav som ska ställas på materialet.

Hanteringen av avbaningsmassor bör beskrivas och planeras så att de kan återanvändas vid återställning eller efterbehandling av tälten.

Naturvärden

En naturinventering och naturvärdesutredningen behöver utföras för att utreda nuvarande naturvärden samt den påverkan som verksamheten kan komma att innebära genom bland annat brytning av berg, buller och damning. Utredningen behöver omfatta skyddade arter och påverkan på dessa.

Ytvatten

Verksamhetens påverkan på ytvatten behöver utredas och beskrivas. Hanteringen av dagvatten som uppkommer i verksamhetsområdet behöver beskrivas och hur dagvattnet kan renas för att minimera utsläpp av grumlande partiklar och kväve.

Transporter och trafik

Redovisning av antal transportrörelser behöver redovisas i förhållande till nuvarande antal transportrörelser på den aktuella platsen. I antalet transportrörelser ska utöver tåktverksamheten även tillkommande transporter som hör till verksamheten i övrigt räknas som ett tillskott av transportrörelser och inte enbart avse ”retur-lass”.

En utredning gällande hur in- och utfart bör ordnas behöver utföras för att minimera risken för trafikolyckor och trafikstörningar.

Energi

Möjligheten att använda förnyelsebara bränslen och el-drift för arbetsmaskiner och krossverk behöver utredas och beskrivas i syfte att minimera utsläpp till luft och möjliggöra användning av bästa möjliga teknik.

Egenkontroll

Ett förslag till egenkontrollprogram bör redovisas för att säkerställa tillräckliga skyddsåtgärder och kontroller utförs för att minimera negativ påverkan från verksamheten. Egenkontrollen bör omfatta samtliga risker för påverkan på omgivningen samt även rutiner för mottagningskontroll av inkommande massor.

Bakgrund

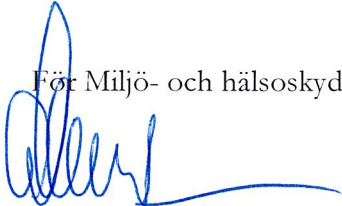
På fastigheten Mellansjö 2:19, på Ljusterö, pågår ett samråd inför ansökan om tillstånd enligt miljöbalken för att bedriva bergtäkt. Samrådet avser omfattningen av miljökonsekvensbeskrivningen. Samrådsunderlaget är daterat 2024-12-11.

Synpunkter ska lämnas senast den 19 mars 2025, enligt medgivande om förlängd svartid.

Syftet med samrådet är att miljökonsekvensbeskrivningen ska få lämplig omfattning och detaljeringsgrad och så att man kan göra en samlad bedömning av de väsentliga miljöeffekterna. Miljöeffekter som verksamheten kan antas medföra i sig själv eller till följd av yttre händelser ska omfattas.

Bolaget avser att ansöka om en total produktion på 500 000 ton med en årlig produktion på maximalt 50 ton berg. Utöver detta planerar bolaget att ta in maximalt 3 000 ton entreprenadberg per år för mekanisk bearbetning och återvinning. Bolaget avser att ansöka om en tillståndstid på 10 år samt verkställighet.

För Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Beslutande
Maria Lindström
Miljö- och hälsoskyddschef

Föredragande
Karin Larsson
Miljö- och hälsoskyddsinspektör

Kopia: Akt